

TREI DESTINE SUB ZODIA LIREI (II)

A titea dovezi de dragoste filială primesc ca răspuns efluviile de iubire ale poetei Julieta Carmen Pendefunda, din singurul său volum de versuri, *Frunzele roșii*, apărut la *Junimea* în 2013, pus de semnatară postfeței, Emanuela Ilie, sub semnul „sensului ascensional al existenței”. O existență pendulînd între doi „poli identitari”, primul fiind acela al inexorabilei condiții feminine, în care e plasat de către tînăra și agera conferențiară universitară, autoare al *Dicționarului poezilor ieșeni*, un text precum *Anotimpuri*, „înfiorat poem al maternității văzute, natural, ca împlinire supremă a feminității și chiar ca succedaneu al harului divin”. Cităm din primele linii ale poemului, semnificative pentru demonstrația noastră: „Zâmbetul vostru, copii, și răsul zglobiu/ sunt binecuvântarea de la Dumnezeu atât de mult așteptată./ De anii trec, lumina ce vă sclipește în privire/ e parcă soarele în plină iarnă răsărind în zori:/ ci eu m-aplec s-ascult/ un sunet care strigă: mamă...”. Apelativul general primește o adresă precisă în poezia *Drob de lumină*, cu dedicația „pentru Ellen” și cu trimitere la o temă obsedantă în versurile acesteia: „...i-am înțeleș lumina, harul:/ ascunsă-n zâna trupului de-albină./ un înger a sosit în prag de primăvară/ ducând un drob neantic de lumină”. Al doilea pol al configurației textuale din *Frunzele roșii* este cel inițiat, așezat explicit și tranșant sub nobilul patronaj al tovarășului de viață și deopotrivă al mentorului artistic și spiritual al poetei: „De-aceea am ales/ din arta lui să-mpărtășesc/ vers după vers/ Cuvântul care pier” (*Inițiere* – „pentru Liviu”). Să mai remarcăm, în același text, ca ilustrativă pentru această împărtășire, o preluare aproape identică a unei idei exprimate de poetul și eseistul Liviu Pendefunda în câteva rînduri, mai explicit în volumul din 2009, *Al treilea clopot*: „Haosul nu înseamnă disarmonie ci matricea imensei armonii divine”. Iată, în transcrierea poetei noastre: „Haosul e liniștea dintâi/ de unde lumea noastră/ a cules muzica sferelor”. Tot ei îi datorăm una din cele mai cuprinzătoare, mai frumoase, mai profunde și mai complexe expresii literare ale iubirii matrimoniale, laice și

mistice deopotrivă, pe care le-am citit vreodată, din amplul poem intitulat poesc *Niciodată!*, cu imaginea Soției generice, „liberă și-nlănțuită/ pentru totdeauna”, printr-un sacru jurămint de credință: „În templu/ iubitul meu/ îmi întunecă ochii să nu zăresc/ lanțul cu care mă leagă./ Am jurat să nu destăinui tainele păstrate în altar,/ pe care mi le-a șoptit/ crezând că mă voi bucura să le aflu”. Ecouri din biblicele versete ale *Cîntării cîntărilor* sînt de bănuț aici. Imaginea repetitivă a lanțului indestructibil unind pentru vecie destine mă îndeamnă de asemenea la rememorarea tensionatelor rînduri dintr-un poem al lui Dimitrie Anghel: „Mereu și pretutindeni, oricînd și orișunde./ Cînd mi-oi suna eu lanțul al tău îmi va răspunde!”. Mai direct exprimată, dar atît de firesc și organic incastrată în țesătura proprie a versului, este imagine livrescă a Anei lui Manole, captivă a propriului fatum: „Chiar dacă stau la poartă/ urmărind cum se ridică/ zidul mistic peste corpul meu/ învățând să exist/ cu mintea matură în arta morală./ zidită însă pentru totdeauna./ ca o Ană./ cum aș putea privi, fiică a luminii, soție, mamă, soră, o lume care se distruge?”.

Niciodată! este un minunat poem al credinței și statorniciei în iubire: „Am jurat să răspund și să ascult;/ dar mă simt condusă de mână ca un copil./ Am jurat că n-am să mă abat/ de la anticele legi./ Cînd m-aș putea îndepărta de el?/ Niciodată!”. El își găsește un pandant pe măsură doar în „cele mai frumoase poeme de dragoste”, ale lui Liviu Pendefunda concentrate în volumul antologic cu acest titlu, din 2008, presărate statornic în atîtea alte volume ale sale de după acest an. Nu cred că s-au realizat în literatura noastră, de la Arghezi încoace, mai desăvîrșite modele ale eroticii conjugale. Numeroase poeme din succesivele tomuri începînd cu *Falii 3*, din 2000, sînt tot atîtea misive de dragoste ardent-pătimașă, cu adresare directă, fără falsă pudoare: „iubito, e timpul ca pomii-n floare să ne ningă” (*Împliniri*), „Dragostea mea, mi-e dor de liniștea pe care o strecuri în mine” (*Scrisoare din zodiac*), „În suflet sunt, am fost, voi fi în tine// Un călător numai al tău, dorito,/ Tu ești răspunsul meu

și o știi bine” (*Falii 4*), O, tu, cea mai minunată/ cu nume de poem de foc” (*Frenezia de culori*), „Credința noastră, Julieta,/ e drumul spre-a-nțelege și cunoaște/ taina ce-n cuvânt sălășluiește./ și-i misterul” (A & ?), „Iubito, lumea noastră nu mai crede/ în frumusețea vieții. Numai noi cer fiind/ tainele sacre ale existenței/ le-nțelegem/ Ne-am reîncarnat ca să ne-nțîlmim...” (*Cerurile dinspre seară*), „De ce iubito, acum, când doi copii/ Mi-ai dăruit, nu vrei/ Să fiu și eu, la rându-mi, tot copil./ Să mă adun în brațele ce nici timp nu au să mă aline...” (*Xantos în oglinda timpului*), „Iubito, viața e moarte și moartea e eternă și vie” (*Poema Misterelor*). Nu puține sînt poemele însoțite de dedicații precum acest *Rondel ca o aniversare*, datat Iași, 2004, cu specificarea „Julieta, la 15 ani de iubire”. Alteori, volume întregi, precum *Farmacii astrale* din 2010, sînt puse sub semnul stimulatîv al aceleiași destinatar: „Muzei mele, Julieta Carmen, trandafirul, zâmbetul și îngerul din viața mea”. Aceiași lanț existențial îi condiționează lui Liviu Pendefunda ființa și-i dictează poemele *carmeniene, de foc, de pămînt și de aer*, formînd ciclul *Razele Uraniei* din *Poema monadelor și a trupului* (*Falii 8*), 2010; primul merită reproduș integral, ca o mărturie a deplinei comuniuni, în trup și în duh, cu providențiala parteneră de viață, aducînd în profan, parcă, acorduri celeste de ritmuri și imagini ale psalmilor davidieni: „Tu, cea ce dai culoarea cea mai dragă ce ochii pot s’o dea iubitelui și luminii./ tu, cea care știi să strîngi în brațe omul și să se topească de plăcere./ tu, cea care nu cunoști cît suferă barbatul din mine de durere./ tu ești minunea care născută din patima mea e dorul dăruit iubirii.// Tu, cea care ți’ ai pierdut orgoliile n-tre zbuciumate așternuturi./ tu, cea care ai gășit aleanul în albul nesfârșit al unci roze și n rugile sale./ tu, care m’ ai gășit pe mine visînd și suferind, simțînd cum viața se prăvale./ tu ești minunea ce s’ a renăscut între atingeri și săruturi.// Tu, cea care ești și dor și neuitare, adu’ mi din tine parfumul de petale./ tu, cea care plîngi și lacrimile rîd zărînd corabia care zboară să ți aducă împlinire./ tu, cea care simți adîncul de speranță în darul unui vers ce’noată în iubire./ tu ești minunea iernii nerăbdătoare să se imprimăvească n soare.// Tu ești poemul meu de foc care mă arde și sublimat mă’ naltă în lumină./ tu ești lumina care dintre umbre în athanor m’ a ridicat și mă alină”. Splendidă și această imagine din *carmenianul de pămînt* al maestrului orfic, ocrotitor și prevenitor privind maleficul cîntec de sirenă al zeului teluric: „...E Pan, iubito. Se stre-

coară precum un șarpe în spirală.../ Dar eu aici sunt, vers de vers astral,/ și plante și-animale mă’ nsoțesc/ în dansul meu sub curcubeu regesc/ să te păzească, poem de simțuri și pocal”. Impresionantă, de asemenea, și certitudinea parcursului comun al unui drum ascendent, ireversibil: „Aș vrea să înțelegi că țînutul în care ne-am născut e la capătul lumii. / Aș vrea să știi că de aici nimeni nu mai poate pleca”; „Aș vrea să înțelegi că zborul ce-l facem împreună e în spirale-n sus./ Aș vrea să știi că de aici nu poți abandona” (*Ros lucis*).

Alături de tema cuplului, cea a grijilor și bucuriilor paternității e prezentă în poezia lui Liviu Pendefunda, circumscrisă firesc spațiului securizant familial: „Ne-am ascuns cu toții...// Strânși unu-ntr-altul/ cu fetele-ntre noi/ ne-am strâns să nu se vadă.../ prin ce-am trecut și cum a apărut/ minunea/ ne-am strâns să ne ascundem/ tuspatru ca în doi” (*Rama de argint*). Integrala familială e de gășit, spre exemplu, în mai recentul volum *Poema spiritului sau decalogul* (*Falii 10*), 2012: poezia *Ouroboros* e dedicată Julietai, *Acesta e misterul*, Sandrei, *Fata cea bună a moșului*, lui Elleny. De aceasta din urmă îl legă pe poet împrumuturi de desene și tablouri ale tinerei pictorițe ca ilustrații pentru unele din cărțile sale, dar și sugestii făcute acesteia de teme poetice, recurente în propria-i creație: *lumina, muntele sacru, curcubeul, iubirea divină, credința*. Nu întîmplător, *licorna*, celebrată în eseuri ca „expresie a dogmei și liberă gândire” și asumată ca însemn heraldic de către tată: „Iată însă că simbolul cel mare al familiei mele este licorna” (*Farmacii astrale, II*, 2010), reapare într-o doctă compunere, *Inorogul*, a fiicei acestuia (v. *Poemele luminii*, 2013). Magistrul monitorizează cu grijă traseul spiritual al novicei Elleny. „Mă-nvață tata despre cer”, ni se confesează aceasta.

La capătul investigației mele, căpătînd ea însăși, pe alocuri, valențele unui drum inițiatîc, prin arcane de vers, pînă în preajma ferecatelor porți ale *Misterului*, cu cordială uimire și tandră invidie privesc, iată, cum din lumea noastră ceșos-prozaică se ridică și stăruie în clară lumină, într-o demnă și calmă sfidare, o familie de poeți. Trei destine ce nu pot fi gîndite și înțelese decît împreună, împlinite sub nobila, nordica, zodie a *lirei*: Liviu, Julieta Carmen și Elleny Pendefunda.